

SLOVENEK

Velja po pošti:
za celo leto naprej... K 30.—
za en mesec... 2-50
za Nemško celoletno... 34.—
za ostalo inozemstvo... 40.—
V Ljubljani na dom:
za celo leto naprej... K 28.—
za en mesec... K 2-30
v spravi prejemni mesečno... 2.—
Sobotna izdaja:
za celo leto... K 7.—
za Nemško celoletno... 9.—
za ostalo inozemstvo... 12.—

Inserati:
Enostopna petstvarica (72 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostor)
za enkrat... po 30 v
za dva- in večkrat... 25 „
pri večjih naročitih primeren popust po dogovoru.
Poslano:
Enostopna petstvarica po 60 v
lahaja vsak dan izveniški nedelje in praznike, ob 5. uri pop.
Redna letna priloga vzni red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/II.
Ro-opisi se ne vračajo; neizbrskana pisma se ro sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 26.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upraviškega telefona št. 188.

† Dr. Janez Ev. Krek

KAMNIK IN KAMNISKI OKRAJ OB SMRTI DR. KREKA.

Katoliško politično društvo za kamniški politični okraj sočustvuje najgloblje o veliki izgubi, ki je zadela slovenski narod in posebej kamniški okraj s prerano smrtjo njegove prezasluznega in nepozabnega deželnega in državnega poslanca dr. Jan. Ev. Kreka. Svetila mu večna luč!

Ivan Lavrenčič, t. č. predsednik.

Vsled soglasnega sklepa občinskega starešinstva izraža mestna občina Kamnik svoje globoko sožalje povodom smrti svojega državnega poslanca gospoda dr. J. Ev. Kreka.

V Kamniku, dne 10. oktobra 1917.

Dr. J. Dereani, župan.

OB ODPRTEM GROBU DR. JAN. EV. KREKA!

Neusmiljena smrt nam je na bojnem polju pokosila cvetočo mladino in čvrste može, sedaj nam je ugrabila v najlepši moški dobi in na višku duševne sile dr. Jan. Ev. Kreka! Neutožen plaka ves slovenski rod ob toliki izgubi, saj z dr. Krekom izgubi najboljšega sina, moža, ki je z idealnim poletom in neustrašenim pogumom dvignil prapor habsburške Jugoslavije in vžgal srca Jugoslovonomonarhije za neizprosni boj proti sto in stoletnemu robstvu.

Odhod dr. Jan. Ev. Kreka iz te solzne doline v nebeške višave je nenadomestna izguba za celi naš narod, nenadomestna izguba pa še posebej za nesrečne goriske begunce. Kaj nam je bil dr. Krek, vemo, kaj smo z njim izgubili, še ne vemo. Ali se zavedajo otroci, kaj jim pomeni izguba skrbnega, ljubečega očeta? In pokojni dr. Krek nam je bil v resnici nad vse skrben, ljubezniv, dobrotljiv oče!

S kako očetovsko ljubeznijo je skrbel za goriske begunce, kako milo mu je bilo pri srcu, ko je slišal in videl toliko gorja, kako radodaren je bil, kako pogumno nas je ščitil in zagovarjal! Njegova velika duša je pojnila strašno usodo, ki nas je doletela, trpel je z nami, a otiral naše solze in pomagal, kar je mogel.

Ustanovil je in podpiral »Posredovalnico za goriske begunce« v Ljubljani, odbor za »Obnovo Goriske«, omogočil tečaje za goriske učiteljske obojeje spoja, sprejel pod gostoljubno streho go-

riška gospodarska zavoda »Goriško Zvezo« in »Centralno posojilnico«, deloval je v državnem zboru za dosego begunske podpore, za zvišanje podpore za preživljanje družin vpoklicancev, priboril je dovoljenje, da smejo begunci ostati na Kranjskem. Vsi vemo, kako so mu bili vedno pri srcu nesrečni begunci po taboriščih; vsega njegovega trudoljubnega delovanja v korist goriških izgnancev sploh ni mogoče opisati.

Vedno nas je tolažil in nam zagotavljal boljšo bodočnost; sedaj tega moža ni več! Strašna praznosta zija pred nami. Izgubili nismo s pokojnikom samo svojega nad vse spoštovanega in ljubljene predsestnika, izgubili smo očeta-vodnika.

Ne bomo Ti nasuli cvetja na krsto, dobronik in zaščitnik naš, nagrobni venci niso po Tvoji intenciji, a splesti Ti hočemo venec, ki ne zvane, venec vekovite hvalnosti.

Stoletja naše bodočnosti ne izbrišejo iz src našega ljudstva hvalnega spomina na Te, dobri naš oče, dr. Janez Ev. Krek!

Osiroteli goriški begunci.

»Posredovalnica za goriske begunce« pozivlja vse begunce iz Primorja, naj bi se udeležili pogreba pokojnega dr. Jan. Ev. Kreka, da izkažejo na ta način svojo hvalnost do tega našega velikega dobronika.

SOZALNA BRZOJAVKA TRŽAŠKEGA CESARSKEGA NAMESTNIKA.

Deželnemu odboru je došla sledeča brzojavka:

Povodom nepričakovane smrti deželnega in državnega poslanca gospoda dr. Kreka, katerega sem iz časov svojega službovanja pri ministristvu osebno dobro poznal in kojega neumorno in odlično delovanje v blagor svoje ožje domovine sem vselej visoko čislal, naj deželni odbor blagovoli sprejeti izraz mojega najsrčnejšega sožalja.

Namestnik baron Fries-Skene.

SLOVENSKA KRŠČANSKO SOCIALNA ZVEZA S SVOJIMI LJUBLJANSKIMI ČLANICAMI ŽALUJU ZA SVOJIM USTANOVITELJEM IN PREDSEDNIKOM.

Dne 10. oktobra 1917 so se zbrali na poziv S. K. S. Z. in J. S. Z. zastopniki in zastopnice vseh odborov naših ljubljanskih

skih izobraževalnih in strokovnih organizacij ter I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva in dvorani Katoliške tiskarne. V okrilju osirotele S. K. S. Z., ki ji je rajni njen predsednik dr. Krek posvetil vse svoje sile in moči so Moškerc, župnik Barle, profesor Puntar in poslanec dr. Lovro Pogačnik slavili zasluge rajnega ustanovitelja in očeta Slov. kat. izobraževalne in slov. kat. delavske demokratične organizacije. Predsednik I. ljubljanskega delavskega konsumnega društva Alojzij Kocmur je naznanil, da je društvo sklenilo, darovati 1000 kron za dr. Krekov spomenik. Izvolil se je začasni odbor, ki naj upravlja darove za dr. Krekov spomenik, dokler se ne določi trajen odbor. Na predlog župnika Barleta se je sklenilo izraziti sožalje prevzvišenemu gospodu knezoškofu dr. Antonu Bonaventuri Jegliču in rodbini rajnega dr. Kreka v roko sestri blagopokojnega gđ. Cilki Krekovi. Skupna sv. maša naših organizacij za blagega rajnika bo v torek, dne 16. t. m. ob 6. uri zjutraj v mestni župni cerkvi sv. Jakoba. Pred sveto mašo bo skupno sv. obhajilo ob tri četrti na 6. Zbor se je zaključil: Molimo za rajnega dr. Kreka.

GLASOVI ČASOPISJA.

»Edinost« piše:

»Za opis Krekovega dela bi bilo treba celih knjig, kajti v njegovem življenju se resno zrcalita življenje in razvoj političnega in gospodarskega delovanja slovenskega naroda v zadnjih 25 letih. Njegovo ime je najti povsod: cerkev, knjige, izseljenci, delavci, kmečki domovi, časopisi in društva, politika in gospodarstvo, govore o njegovem vsestranskem in nesebičnem delovanju, s čemer si je priboril neveljnih zaslug med narodom. Pokojnik je bil faktično neumoren delavec. Delal je vedno z jasnimi in veselimi obrazom. Da je truden, se mu ni poznalo, naporu mu niso nikdar delali črnega okraza. Poklic mu je bilo delo, razvedrilo mu je bilo delo, počitek mu je bilo delo, plačilo mu je bilo delo; kratkoma, njegova lastnost je bilo delo. Pokojnik je poznal in ljubil slovensko zemljo iz vsega svojega srca. Spoznaval je povsod razmere in osebe in iskal delovcev za prepoved slovenskega ljudstva. Jasno spoznanje našega narodnega položaja in velika ljubezen do naroda sta v njem oživela in utrdila tisto rešilno misel, da se morajo naše dežele iznebiti lokalizma. Bojeval se je za združenje naših narodnih sil, ker je bil prepričan, da je le tako mogoče obvarovati narod in ga z lastno silo dvigniti do političnih pravic, višje kulture in blagostanja. Deloval je neprestano v tem smislu, čeprav kljub vsej svoji izrazitosti, zmognosti in dalekoglednosti ni našel vedno pov-

sod dovolj razumevanja za ideje, ki so obrodile toliko dobrega sadu na naših primorskih tleh.

Pokojniku je bilo še usojeno, da je našel naš narod združen, združen v boju za njegovo staro pravdo. Sedaj ga ni več med nami! Toda živel bo njegov duh in njegovo delo bo nadaljevala generacija, ki si jo je vzgojil sam. Njegovemu spominu se morajo s spoštovanjem klanjati ne samo njegovi ožji somišljeniki, ampak tudi politični nasprotniki. Saj je daroval svoji domovini svoje srce, svoj razum, svojo fantazijo, svojo besedo in svoje življenje. Njegova izguba je zlasti v sedanjem trenutku za ves naš jugoslovanski narod naravnost nenadomestljiva.

Dunajsko včerajšnje večerno časopisje poroča o smrti dr. Kreka. »Neue Freie Presse« naglašja v daljšem orisu njegovega življenja in delovanja, da je bil dr. Krek »odločen prvobornik vseslovenske misli«.

Obširen in prisrčen članek o dr. Kreku prinaša »Reichspost«, ki piše med drugim:

»Vest o smrti dr. Kreka nas je presenetila. Še pred nekaj dnevi je deloval dr. Krek na čelu S. L. S. v parlamentu in ravno sedaj so pričakovali njegov vrnitev k važnim političnim dogodkom, ki se sedaj odigravajo v parlamentu. Toda nenadoma iztrga smrt še krepkega moža iz srede dela in konča tako človeško življenje, ki je dobilo v avstrijski notranji politični zgodovini zadnjih trideset let važen pomen.

Dr. Krek je bil rojen v št. Gregorju na Kranjskem ravno na božič leta 1865. — torej še v lepi moški dobi. Po dovršitvi srednješolskih in teoloških študij — leta 1888. je bil v duhovnika posvečen — je odpotoval v svrhu nadalnje izobrazbe kot kaplan v poresko-vestfalsko premožno ozemlje, odkoder se je vrnil z globokimi utisi in socialnim znanjem, ki je dajalo celemu njegovemu življenju smer.

Njegov knezoškof ga je nato poklical kot profesorja v ljubljansko bogoslovje kot vzgojitelja kranjske duhovščine, na katero je imel tudi pozneje, ko se je posvetil izključno politiki, velik vpliv. Enciklike Leona XIII. so povsod vžgale ognja in so vzbudile novo smer zdrave, krščanske demokracije. V tej demokraciji je stal tudi mladi profesor dr. Janez Krek, nadarjen z ognjevitvo zgovornostjo in globokim znanjem. Sedem jezikov je popolnoma obvladal. Napovedal je novo dobo in pričel je s temeljitim organizatoričnim delom, z ustanovitvijo rajfajznovk, kmečkih in delavskih konsumnih društev. Z nemškimi krščanskimi socialci je bil ta leta politik dr. Krek v dobrem stiku.

LISTEK.

Dva kritika v »Ljublj. Zvonu«.

Veliceceni gospod urednik! Prosim Vas vljudno, da mi odstopite nekaj prostora v listu. Vem sicer, da te vrstice pravzaprav ne spadajo v časnik, ker niso namenjene široki masi čitateljev, vsekakor pa se mi zdi ustestno, da jih priobčim v najbolj razširjenem slovenskem dnevniku, s posebnim ozirom na to, da se »Ljubljanski Zvon« močno bere, in je potrebno, da se neresnica pobija, zlasti kadar se tako na debelo prodaja, kakor v 2. številki letošnjega »Ljublj. Zvona«.

Dr. Simon Dolar je napisal kritiko o Ušeničnikovi »Knjiga o življenju«, Fran Erjavčev pa je ocenil Schreinerjevo »Mladinsko skrbstvo«, izšlo v Pedagoškem letopisu za 1915.

Dvakrat sem sinoči kritiki prečital in danes še enkrat, misleč, da so me oči motile, toliko neresnic sem zasledil. Moj namen, da stopam za kritikom korak za korakom, kar bo gotovo dr. Ušeničnik storil; le na nekatere zmote opozorim.

1. Dr. Dolar pravi med drugim: Dr. Ušeničnik kategorično zatrjuje, da moderna veda ne pozna pravega zmislja življenja. Ne bom zavrnil Dolarjeve trditve, za danes hočem le konstatirati njega kolosalno nedoslednost. Čujte! Dolar hoče reči: moderna veda pozna pravi zmisel življenja. Dobro! Par vrstic nato pa približno pravi: »Sicer ne najdemo v moderni vedi še enoglasne in edine rešitve v tolmačenju življenja.« Seveda je pri modernih ni, saj velja v tem oziru pri njih: quot capita tot sententiae. Kaj pa se pravi to z drugimi besedami? Da moderna veda ne pozna zmislja življenja. Ali ni isto že Ušeničnik povedal? Logika, kje si? Dr. Ozvaldova stane le 2 K 50 vin, ter se dobiva v Katoliški bukvarni.

2. Na Ušeničnikovo trditev: »Človek z načelom zadostnega razloga spozna eksistenco Boga. Prava veda in filozofija to potrjuje in znanstveno dokazuje«, odgovarja dr. Dolar: »Nasproti temu trdim, da takih znanstvenih dokazov ne poznam, zakaj Kant sam je to dokaz ovrgele.« Veleučeni gospod doktor! Kaj pa je Kant ovrgele? Zdi se, da dr. Dolar modroslovcev, razen Kantovcev, sploh ne pozna. Celo materialist E. v. Hartmann prizna: »Von der Kantischen Kritik der Gottesbeweise

bleibt also nichts bestehen, als der nicht gerade neue Nachweis, daß ein ontologischer Beweis a priori unmöglich ist; die übrigen Beweise werden von der Kritik nur so weit getroffen, als sie den Fehler begehen, an dem apriorischen ontologischen Beweise Rücklehnung zu suchen.« Ontologični dokaz je pa novejša apologetika opustila. Vsi drugi dokazi obstajajo in so neoporečni. Očividno dr. Dolar ne pozna Mansbacha, ne pozna Essera, ne pozna Gutberleta, ne pozna Duilhéta, Schanza, ne pozna Bonganda. Gospod doktorju brčkone niso znani novejši filozofi Ulrici, Busse, Glogau, Thiele itd. Gospod doktor prav gotovo ni pregledal točk 132-136 v »Das philosophische Gottesproblem in seinen wichtigsten Auffassungen«, ki jo je spisal dr. Geyer, docent na univerzi v Bonnu.

3. Dr. Dolar piše: »Tudi ni res, da bi pravnost bila le fraza, če ni Boga.« Da morala ni mogoča, če ni Boga, je pravtako gotovo kakor 2 x 2 = 4. O tem bo v kratkem pričal brošura. Gospod doktor! Če ni Boga, ni na primer ne delajo prav vojni delavci — navijalci cen oderuhi, ali ne delajo prav sploh vsi, ki bližnjika krivavo izkoriščajo in tako udobno živijo? Materialist

I. Unold (Aufgaben und Ziele des Menschenlebens. Leipzig 1904.) priznava, da je pravnost silno propadla, odkar je začela giniti vera v dogme. Dr. Drexel je povedal: »Recite modernim, naj sestavijo enotno etiko na ljudstvo, da bo ljudstvo srečno hitelo naproti lepsi bodočnosti! Dajte! Polno etičnih sistemov imate, a nobene etike!«

Protestant univerzitetni profesor dr. Foerster pravi v »Lebensführung«: »Von einer neuen Sittlichkeit wird gesprochen: Ein Chaos einander widerstrebender Meinungen ist an die Stelle fester und allgemein anerkannter Lebenswahrheiten getreten... Kann man sich selbst erziehen und entwickeln, wenn man kein klares Ziel mehr hat? Kann der Künstler seinen Stein behauen, wenn kein klares Idealbild mehr seine Hand leitet? Wo sind unsere Ideale? Was ist Wahrheit? Was ist gut?« Moderni dajejo kamen za kruh. Če ni Boga, potem tudi ni jasne, dosledne, večnoveljavne morale. Gospod doktor! Stari so imeli lepo prislovico: Non omnis Doctor doctus.

Tudi Fran Erjavčev se je hudo zagrešil proti resnici. Nisem prebral Schreinerjevega spisa, ni potrebno mi ni, ker hočem oceniti le nek Erjavčev stavek, ki se glasi: »Marsikateri starši

Prve volitve pete kurije l. 1897. so ga privedle v državni zbor, kjer je kmalu vzbudil pozornost kot nadarjen govornik in vzoren delavec. Od tedaj je bil največja življenska moč pri vseh socialno-gospodarskih delih. Njegovo največjo delavnost v tej smeri je razvil kot poročevalec narodno-gospodarskega odseka za kartelno zakonodajo. »Reichspost« je prinesla izpod njegovega peresa pod njegovim imenom celo vrsto dragocenih člankov socialno-politične in narodno-gospodarske vsebine. Njegovo globoko znanje in vroče ljubeznivo razumevanje za potrebe in skrb revnejših slojev bi vstvarilo z njega na drugem mestu socialnega reformaterja, ki bi posegal še močnejše v usodo domovine kot je to storil. Toda žal, da je podlegel miljeju, v katerem je živel v Avstriji preteklega stoletja, v tej z narodnimi naspoti napolnjeni Avstriji. Čim važnejše je postalo jugoslovansko vprašanje, tem strastnejše se je oklenil temperamentni mož narodne politike. Skupen nastop Slovencev in Hrvatov, posebno tudi približanje do srbsko-narodnih stremiljenj, je dr. Krek bistveno pospeševal. Dr. Krek je hotel rešitev jugoslovanskega vprašanja vedno v okvirju monarhije, toda pri tem je zašel v vedno radikalnejši tok.

Nadalje obžaluje člankar, da je peljal dr. Krek svoj klub, klub cesarju in državi vedno zvestega slovenskega ljudstva v tabo in sosedstvo čeških »šovinistov« Staneke, Kaline in Zahradnika.

Sedaj, ko se pripravljaja nova lepša bodočnost tudi za Slovence, je vzela dr. Kreka smrt in mu je onemogočila sodelovanje pri prerobenju njegovega naroda in stranke.

»Zbornica izgubi v dr. Kreku važno osebnost, slovensko ljudstvo najnadarnejšega svojih mož.«

Iz seje deželne odbora kranjskega.

Iz seje deželne odbora kranjskega dne 10. oktobra 1917.

Uradne ure pri deželnih uradih in zavodih.

se določijo za zimski čas od 8. ure zjutraj do 12. ure popoldne in od pol 2. do 4. ure popoldne s sledečimi izjemami: Pri upravitelstvu dež. dobrodelnih zavodov oziroma deželni bolnici in v prisilni delavnici ostanejo dosedanje uradne ure, istotako pri kmetijsko-kemičnem preskuševališču in pri boletnem uradu v Ljubljani. Deželna banka posluje od 8. ure do pol 1. ure in od 2. do 4. ure popoldne, za stranke pa samo od 8. ure zjutraj do pol 1. ure popoldne, kakor vse druge ljubljanske banke.

Dnevna zavetišča.

K proračunani potrebščini se zagotovi deželni prispevek 10.000 K. Razun tega se prevzamejo stroški plač štirih učiteljc na normalno-šolski zaklad.

Osebnostne zadeve.

Pisarniški adjunkt na Grmu, Anton Lapajne se pomakne v V. plačilni razred, nadupravitelj deželnih dobrodelnih zavodov Gustav Nebenführer pa na 4. stopnjo IV. plačilnega razreda.

Kranjsko deželno društvo c. kr. avstr. zaklada za vojaške vdove in sirote ter za varstvo otrok in oskrbo mladine.

Zastopnikom deželne odbora v delavnem odboru tega društva se imenuje gospod Matija Škrbec, stolni vikar v Ljubljani.

Učiteljice za ženska ročna dela na ljudskih šolah.

Ženskim učnim močem za ročna dela na ljudskih šolah se dovoli nagrada po 1 K od učne ure.

Obrtne nadaljevalnice.

Dovoli se deželni prispevek 3.500 K k pokritju stroškov ljubljanske nadaljevalnice, toda pod pogojem, da se prizadeji učitelj izkaže, da opravlja poučevanje nekvarno svojim ljudskošolskim dolžnostim.

Pogorelci vasi Koroška Bela.

Dovoli se 3000 K deželne podpore pogorelcem v Koroški Beli.

Splošna avstrijska družba za vnovčenje živine na Dunaju.

Vzame se na znanje, da je deželna pristopila kot član.

Aprovizacijske zadeve.

Storili so se po predlogih deželne glavarja važni sklepi glede aprovizacijske akcije za manj premožne sloje v čeli deželi.

Nemški državni zbor.

Govor državnega tajnika Kühlmanna.

Berlin, 9. oktobra. (K. u.) Državni tajnik za zunanje zadeve Kühlmann je izjavil: Naš trud, da bi dosegli razgovor s sovražnimi državniki, ni, kakor moram z obžalovanjem ugotoviti, pri odgovoru na papeževoto niti za korak napredoval. Če bodo naši sovražniki sploh še odgovorili na papeževoto, se v tem trenutku ne more reči. Lahko pa že posnamemo iz izjav več ali manj odgovornih sovražnih državnikov in iz pisave sovražnega časopisja, da ni posebnega upanja, da bi se veliko-časovna inicijativa Nj. Svetosti kaj pospešila. Trepav je še zadnje dni grof Czernin vnovič povdaril pripravljenost osrednjih velesil za časten mir in na velikopotezni način opozarjal na temelje, na katerih bi se lahko sezidala nova Evropa, se miru nismo nič približali.

V Londonu je pred kratkim bivši mornariški minister Churchill dejal: Angleška računa z nečrtnim propadom Nemčije. Če Churchill čaka na to, bo moral še dolgo čakati. Asquith je v svojem zadnjem govoru izjavil, da je francoska zahteva po vrnitvi Alzacije-Lorene popolnoma enakovredna kakor zahteva, da se obnovi Belgija. Na vprašanje: ali more Nemčija glede na Alzacijo-Loreno dati Franciji kaka zagotovila? imamo samo en odgovor: Ne! Nel Nikdar!

Smatram za potrebno, da ostro in jasno podčrtam: zakar se borimo in se bomo borili do zadnje kapljice krvi, niso fantastične osvojitve, marveč nedotaknjenost nemške države. Poleg francoske želje po Alzaciji-Loreni ni nobenega absolutnega zadržaja za mir, nobenega vprašanja, ki se ne bi s posvetom in poravnavo moglo rešiti. Kar so naši sovražniki doslej svetu sporočili, je čisto utopistični, maksimalni osvojevalni načrt, naša politika pa je realna, trezna in računa z dejstvi, kakor so. Končno je govornik povdarjal, da je v sedanjem resnem in usodopolnem času vsak posameznik poklican, da podeli naši zunanji politiki čisto silo in strnjenoost, ki jo rabi, da doseže zmago in mir.

Poslanec Gradnauer (soc. dem.) povdarja, da če sovražniki ponudbo osrednjih velesil odklonijo, ne preostaja drugega kot vzdržati.

V Avstriji naj bodo mnenja, da so rešeni nevarnosti, s katero jima je grozil ruski velikan. Mi pa imamo opraviti s čisto drugimi močnimi sovražniki, tja proti zapadni strani! Enako kot mi nismo trpeli in ne moremo trpeti, da bi avstrijska država bila oropana kakih ozemelj, da bi bila oslajljena ob Adriji, prav tako tudi Avstrija ne bo mogla varovati svojega stališča na svetu in svojih koristi, če ji bo stala ob strani Nemčija, kateri je zlomljena hrbtnica.

Ko je govorilo še par poslancev, je bila razprava o zunanji politiki zaključena.

Neodvisni socialisti.

Berlin, 10. oktobra. Poslanci Haase, Vogtherr in Dittmann so sklenili s podporo neodvisnih socialistov vložiti v državnem zboru interpelacijo, ki zahteva, naj parlamentarna preiskovalna komisija preišče dejanja, katere očitajo imenovanim trem poslancem.

Stranke večine so se zedinile v tem, da bodo naprosile vlado, naj da državnemu zboru na razpolago vse spise za skrivno neodvisnih socialistov.

Sestanek vladarjev v Soliju.

Dunaj, 10. oktobra. Cesar Viljem se je pripeljal danes na Dunaj. Potuje v Sofijo, kamor odpotuje tudi cesar Karel na sestanek vladarjev osrednjih velesil.

Dunaj, 10. oktobra. (K. u.) Cesar Karel je odpotoval v ponedeljek s posebnim vlakom čez Lvov v Volinijo, kjer je prvič, odkar je vladar, nadzoroval višja poveljstva in čete Linsingenove vojne skupine.

Dunaj, 10. oktobra. (K. u.) Državni tajnik dr. pl. Kühlmann je došel danes na Dunaj, popoldne se je odpeljal v Sofijo. Obiskal bo tudi Carigrad.

Enajst angleških divizij v boju.

Angleško ofenzivo na Flandrakem so ojačile 9. t. m. dve ali tri nove francoske divizije. Siloviti sovražni sunek položaja ni izpremenil.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. oktobra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bayerskega.

Na Flanderskem so se poleg enajstih angleških divizij včeraj bojevale tudi francoske čete.

Siloviti napor moči obeh zveznih zahodnih velesil so se izčrpali v podnevi trajajoči borbi na vztrajnosti naših hrabrih borcev.

Napadi, s katerimi so po najmočnejšem bobnečem ognju zjutraj uvedli bitko, ki se je bila med neprekinjenim najbesnejšim strelanjem topov do globoke noči na širini skoraj 20 km na poljih udrin med Bixchoote in Gheluveltom. Sovražniki so nastopili v boju z vedno novimi silami; na posameznih mestih so večkrat tudi šestkrat naskočili naše črte.

Južno od gozda Houthouster je priboril sovražnik od 1500 m tal pri Dradiban ku, Mangelaere, Veldhoeku in na kolodvoru Poelcapelle, dokler ni trčil na protisunek naših rezerv, ki je omejil njegov začetni uspeh. Naše hlabre čete drže trdno bojno črto od Poelcapelle do južno od Gheluvelta. Ponovni sovražni napadi na to do 11 km široko bojno črto so se zrušili vsi z najtežjimi izgubami za sovražnika.

Pri drugih armadah so se le malo borili, le ob Aisne se je ojačilo streljanje.

Južno od ceste Laon-Soissons napadajoče francoske stotnije smo odbili.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMŠKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 10. oktobra zvečer: Veliki glavni stan:

Na Flanderskem so streljali z menjačjo se silo, v gozdu Chaume, vzhodno od Moze, so se razvili uspešni krajni boji pehote.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Nemški tanki.

Haag, 16. oktobra. Nemci preizkušajo zdaj neko vrsto tankov, ki so oboroženi z enim 72 mm topom in s strojnimi puškami. S posebno pripravo lahko prevozijo strelske jarko. Imajo mal poveljniški stolp in jih obdaja oklep do kolens.

Japonska vojaška komisija v Franciji. Bern, 9. oktobra. (K. u.) V Toulon je došlo, tako poročajo francoski listi, japonsko mornariško poslanstvo, ki si je ogledalo vojaške in mornariške naprave.

General Maxwell pade.

Amsterdam, 10. oktobra. Angleški brigadni general Maxwell je padel na flanderskem pozorišču.

Pariški škandal.

Pariz, 9. (K. u.) Reuter: Zaprl so ženo poslanca Turmela.

Avstrijsko uradno poročilo.

Dunaj, 10. oktobra. Uradno:

Nikjer posebnih dogodkov.

Načelnik generalnega štaba.

Oh Soči.

Na italijanskem bojišču je sovražnik obstreljeval odsek Sv. Gabrijele in naše postojanke na Banjski planoti. Naše topništvo je z najboljšim uspehom odgovarjalo.

Na tirolskem bojišču je neugodno vrome uviralo boje.

Dunaj, 10. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Na soškem pozorišču se niso posebnoborili, le Banjsko planoto so včeraj obstreljevali, na gori Sv. Gabrijele so se pa spopadle patrolje.

Italijansko uradno poročilo.

10. oktobra. Živahni topovski dvoboj so se bili včeraj med Adrijo in Brento, kakor tudi na Banjski planoti. Vzhodno od Gorice so živahno delovale poizvedovalne čete. Na Krasu smo ujeli sovražno patroljo. Po živahnem osredotočenem ognju so zvečer 28. t. m. poizkušali sovražni naskakovni oddelki pridobivati tla pri Kostanjevici. Iz teh napadov so se razvili luti boji. Vse naše postojanke smo trdno držali. Sovražnika smo z izgubami odbili. Sovražnik je razvil silovito med reko Vipavo in Kostanjevico besen uničevalni ogenj z znakom topniške priprave, brza intervencija naših baterij ga je zadržala. Odbili smo veliko močnih oddelkov, ki so nekoliko pozneje napadli naše postojanke v tem odseku. Zadržali smo jim krvave izgube.

30.000 duhovnikov v italijanski armadi.

List »Giornale d'Italia« poroča, da je novo imenovani škof v mestu Tivoli na Italijanskem Luisi Scarano izdal pastirski list, v katerem pravi, da se sedaj nahaja 30.000 katoliških duhovnikov v italijanski armadi, deloma kot častniki, vojaki ali v sanitetni službi in le kakih 10.000 italijanskih katoliških duhovnikov opravlja duhovniško vojaško službo v raznih vojaških bolnišnicah v zaledju in na fronti.

Izgube italijanskega častniškega zbora.

Lugano, 10. Generalni major Achile Papa je padel na soškem bojišču. Zadel ga je krogla, ko je obiskoval najsprejnejše črte. Padel je tudi polkovni poveljnik podpolkovnik Che.

Italijanski osvojevalni pohlep.

Bern, 10. oktobra. Iz Londona poročajo: Italijanski poslanik se je izrazil, da Italija v izjavah osrednjih sil ne vidi nobene prave podlage za mirovna pogajanja. Italija vztraja pri svojih zahtevah glede priklonitve ozemlja in Adrije.

Republiki Peru in Ecuador prekinili diplomatske zveze z Nemčijo.

Berlin, 10. (K. u.) Poslanik republike Peru je poslal zunanjemu uradu noto, ki naznanja, da so se prekinile diplomatske zveze z Nemčijo. Poslanik je istočasno prosil, naj mu izroče poptotne liste.

Haag, 10. Reuter iz Washingtona: Poslanik Ecuadora nemškega poslanika uradno ni sprejel, kar pomenja, da so prekinjeni diplomatski odnosi Ecuadora z Nemčijo.

Na jugu.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Berlin, 10. oktobra. Veliki glavni stan: Bolgari so vrgli jugozahodno od Dojrauskega jezera več angleških oddelkov, ki so napadli po daljši pripravi s topovi.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Topovski boj pri Vojni.

Dunaj, 10. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Na obeh straneh pri Vojni so streljali s topovi.

bodo debelo gledali, da g. pisatelj skoro na vsaki drugi strani trdi, da je v prvi vrsti pobožnost staršev pogoj za vzajemno dopolnjevanje in za dobro razmerje šole in doma. . . Prav tako nikakor ni namen šole in vzgoje, da bi pripravljalo mladino za pobožne vernike te ali one konfesije, vzgajati jo mora za življenje, za koristne člane sloveske družbe, tu pa igra pobožnost, prejemanje sv. zakramentov i. t. d. kaj majhno vlogo. Poslednja trditev je velikanška zmota, ki pa bazira na tem, da g. Erjavec ne ve, kaj je pobožnost. Zamejuje jo z molitvenostjo. Gospod kritik si imel popolnoma prav, ko bi obstala pobožnost v poljubovanju oltarjev, v pogostnem romanju itd., kakor si jo prčkone kritik predstavlja. Pobožen pti se pravi po Bogu, po božji volji živeti, uravnati življenje po božjih zapovedih, imeti za vzor Kristusa, nič nanj in nič več. To se pravi biti pobožen. Če bi to g. Erjavec znal, bi ne bil trdil, da igra pobožnost »kaj majhno vlogo« pri vzgoji.

Dalje. Nevernemu človeku, pa tudi verniku, ki ni preizkusil npravnstvenih il v zakramentih, predvsem obhajilu, jo težavno teoretično dokazati pomen rvetotajstev. Tu pa priskoči praktično življenje na pomoč; žive priče naj go-

vore! Le poprašajte bolnike, ki so bili mesece in leta v oskrbi v bolnišnicah, kjer strežejo usmiljenke, in v bolnišnicah, kjer strežejo svetne osebe. Le pridite, gospod Erjavec, poskusiti, samo en mesec, potem ne bode več izustili blasfemije, da igra pobožnost kaj majhno vlogo v vzgoji za življenje. Bode videli in občutili na lastni koži, da stoji vaše »prepričanje« na lončenih nogah. — Gospod Erjavec! Kateri je poglavitni vzrok padanja števila porodov v zadnjih desetletjih? Proti eventualnemu vsakršnemu ugovoru se bom zavaroval, če bo treba. Gospod kritik, ki po Vašem mnenju igra pobožnost tako majhno vlogo, najdite mi velike delinkvente med člani Marijinih kongregacij, ki zajemajo vse moralne sile v pobožnosti, sosebno v sv. obhajilu. Narobe pa Vam povem, da je od 300 delinkventov v naših kaznilnicah 299 in več takih, ki zakramentov že davno niso prejeli.

Vzemimo kar maso! Koliko velikih zločincev najdete med 10.000 osebami, ki prejemajo obhajilo po navdilu Cerkev, potem pa vzemite 10.000 oseb, ki so pred desetletji že zavrgle vero in pobožnost, pa bodele oči debelo odpirali in zijali.

Seveda za vse take reči je globljega študija, teoretičnega

praktičnega, katerega pa žal sicer zelo dobrohotni g. Erjavec pogreša. Tozadevnim »modernim« pravi dr. Foerster, da so bogati z »Mangel an Vertiefung« in die Grundfragen der ethischen Erziehung.

Kakor je gotovo, da prave in polne morale ni, če Boga ni, pravtako naravno je, da če ni Boga oz. če (kakor pravi dr. Dolar) moderna veda ne pozna zmisla življenja, da je Erjavčev stavek »Namen šole je vzgajati za življenje« res najpristnejša fraza.

Toliko za enkrat, gospod urednik. Potrebno se mi je zdelo, posvetiti v temo, predvsem radi mnogih Slovencev, ki bero »Ljubljanski Zvon«, a nimajo iz tega ali onega vzroka priliko, da bi se bavili s filozof. vprašanji, in bi ugnili ob čitanju obeh kritik soditi, da sta imenovana gospoda kritika po kdove kakih študijah prišla do svojih salomonskih sodeb, ki pomenijo zanikanje vere in so vsled tega zelo nevarne. Čudno se mi zdi, kako se more vesten Slovenec z usodopolnimi verskimi problemi tako igrati kakor oba gospoda, ki skačeta preko religioznih vprašanj kakor kraški samosrajčniki preko cestnih mlak. Sancta sanet!

Šček V. gllj.

Na morju.

Na Sredozemskem morju potopljenih 45 ladij.

Berlin, 10. oktobra. Uradno: Na vseh delih Sredozemskega morja so povzročili podmorski čolni zopet težke izgube. 12 parnikov in 33 jadrnic, ki so obsegali skupno 46.000 ton, so potopili, dasi se je promet zelo skrčil.

Načelnik generalnega štaba mornarice.

Zgradba torpednih rušilcev.

Washington, 9. oktobra. (K. u.) Vlada namerava izdati 350 milijonov dolarjev za zgradbo torpednih rušilcev. Program izvedejo v osmih mescih.

Na ruskem pozorišču

Dunaj, 10. oktobra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Vsled slabega in deževnega vremena, ki je vladalo skoraj v vseh delih pozorišča, se niso v večjem obsegu borili.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 10. oktobra zvečer: Veliki glavni stan:

Na vzhodu se ni nič važnega zgodilo.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

Izpraznitev Petrograda.

Stockholm, 10. oktobra. Prazniti so pričeli tudi veliko petrograjsko Obuhovo tvornico, v kateri izdelujejo vojne potrebščine. Od 20.000 delavcev so jih preselili le 8000 v Moskvo in Tulo. Svetovno znane zaklade slik petrograjske akademije so tudi iz Petrograda odpeljali.

Posveti v ruskem glavnem stanu.

Petrograd, 9. oktobra. (K. u.) Agentura: Min. predsednik Kerenski, general Vrhovski in admiral Verderevski so odpotovali ob 2. popoldne v glavni stan na posvete, ki se jih tudi inozemski vojaški odposlanci udeležijo.

Zakaj je odstopil general Aleksejev.

Kodanj, 10. oktobra. »Rusko Slovo« objavljajo izjave generala Aleksejeva. Rekel je: Na severni bojni črti se pričakujejo novi strašni udarci Nemcev. Ruska vlada ne stori nič, da jih prepreči. Odstopil je, ker je izprevidel, da ne opravi z rusko armado nič. Položaj je usodno žalosten. Vsak general, ki ima le trohico vesti, mora njegovega pogledu slediti. General Vrhovski, načelnik generalnega štaba, je rekel, da mora odstopiti celo rusko armadno poveljstvo, ker armade zdaj ni mogoče preosnovati. Ne preostane drugega, kakor da se moštvo polagoma odpusti in poskusi ga pozimi iznova izšolati.

Nov vojni kredit Rusiji.

Genf, 10. oktobra. »Matin« poroča iz Petrograda: Začasni parlament je dovolil, da se sme najeti pri zavezniških posojilo v višini devet tisoč milijonov rubljev.

Japonski predujem Rusiji.

New York, 9. oktobra. (K. u.) Reuter: Japonska je posodila ruski vladi 66.667.000 jeiov proti 6%.

Začasni svet ruske ljudovlade.

Petrograd, 10. oktobra. Čuje se, da bo parlament na predlog Tseretelija dobil ime »Začasni svet ruske ljudovlade«. Ker zastopniki meščanskih strank v parlamentu še niso izvoljeni, je osrednji odbor kadetov izvolil posebni odbor petih članov, ki bo v soglasju z enakim odborom industrijalcev Moskve in Petrograda sestavil list meščanskih poslancev za parlament.

Stavka železničarjev.

Petrograd, 10. oktobra. Stavka železničarjev poteka po načrtu. Vlada je sklenila dovoliti zvišanje plač od 1. septembra, za kar bo treba letnih 730 milijonov rubljev. Istočasno je vlada sklenila izdelati nov železniški tarif. Nadalje je izšel zakon o posebni preskrbi železničarjev za živili.

Petrograd, 10. oktobra. Reuter: Ker se pričakuje dekret vlade, ki dovoljuje glavne zahteve železničarjev, je njih izvršilni odbor sklenil, da konča danes stavko.

Volilni red v armadi in mornarici.

Petrograd, 9. oktobra. (K. u.) Agentura: Izdali so volilni red za volitve ustavodajalnega zbora, ki določa na bojiščih pet volilnih okrajev: zahodno bojišče, jugovzhodno bojišče, rumunsko bojišče, kavkaško bojišče, severno pozorišče s četami na Finskem, dalje dva volilna okraja pruske čete v Franciji in na Balkanu. V drugih volilnih okrajih se udeležijo vojaški volitev z ostalimi državljani.

Carjeva rodbina v samostanu Abalad.

Bern, 10. Agence Havas javlja iz Petrograda, da bodo carjevo rodbino preselili iz Tobolska v samostan Abalad.

Naročite „Slovenca.“

Bolgarija v vojski.

Bolgarsko uradno poročilo.

Sofija, 10. oktobra. (K. u.) Uradno: Živahnijeje streljala pehota v ovinku Črne in zahodno od Vardara. Južno od mesta Dojrana besen sovražen topovski ogenj, ki se je pričel 8. t. m. in se je nadaljeval ponoči. Po trajnem vobnečem ognju je napadla naša pehota zjutraj 9. t. m. naše postojanke. Na dveh točkah smo odbili napad; le mali četi se je posrečilo, da se je ustalila v naših strelskih jarkih, a s hudim bojem smo jo popolnoma uničili. Izgube sovražnika so zelo velike, naše skrajno nizke.

Povodenj na Kilajskem.

Šangaj, 9. oktobra. (K. u.) Na severnem Kilajskem je nastopila izredno velika povodenj. Okoli 30.000 m² ozemlja je spremenjeno v velikansko jezero. Pota v Pekin so preplavljena, tako da bo najbrž potrebno, da glavno mesto prelože.

London, 10. oktobra. (K. u.) Iz Šangaja poročajo, da so reke odplavile železnico Pekin — Hankau in predrle obrežni nasip Rumene reke. Preplavljeno ozemlje skoro 20.000 milj je postalo 8 do 10 čevljev globoko jezero.

Poljaki.

Šolstvo na Poljskem v poljskih rokah.

C. in kr. vojaška uprava v Lublinu je na cesarjevo povelje izdala naredbo, s katero se celokupno šolstvo izroči v roke poljske prehodne komisije. Obenem so izšli predpisi za ljudske šole, kakor jih je bil sklenil začasni državni svet.

Nolanja politika.

Jugoslovani in rusko trdnistištvo.

Današnji graški listi poročajo z Dunaja: Parlamentarni krogi poročajo, da so stavili Jugoslovani interirimo zahtevo, naj se zopet vpostavi slovenski in hrvaški uradniki na ona mesta, kjer so bili nadomeščeni z Nemci. Ministrski predsednik ne kaže velike naklonjenosti, ugoditi tej jugoslovanski zahtevi. Tudi jugoslovanski klub ni zadovoljen z razgovorom pri dr. pl. Seidlerju. Dr. pl. Seidler je baje namignil Jugoslovanom, da ima tudi brez podpore Jugoslovanov zagotovljeno večino za proračunski provizorij.

Ministrstvo za socialno preskrbo.

Dunaj, 9. oktobra. (Kor. ur.) Cesar je naslovil na ministrskega predsednika dr. pl. Seidlerja naslednje lastnoročno pismo:

Ljubi dr. pl. Seidler!

Odobrujem ustanovitev ministrstva za socialno preskrbo po določenem načrtu in Vas pooblašam, da predložite zbornici tozadevni zakonski načrt v ustavno rešitev.

Reichenau, 7. oktobra 1917.

Seidler, I. r.

Karel, I. r.

Poljaki in vlada.

Dunaj, 10. oktobra. (Kor. urad.) »Polnische Nachrichten« poročajo: Pri ministrskem predsedniku dr. pl. Seidlerju se je nadaljevalo danes ob 4. uri popoldne v navzočnosti finančnega ministra pl. Wimmerja, železniškega ministra barona Banhausa in ministra za Galicijo Twardowskega posvetovanje s Poljaki. Od Poljskega kola sta bila navzoča poslujoči načelnik baron Goetz in podnačelnik kola. Zahteve Poljakov so se na novo preučile. Posvetovanja, ki so trajala tri ure, niso končana in se bodo nadaljevala jutri po večerni seji proračunskega odseka. Poljski parlamentarni krogi trdijo, da ni vlada načelno nasprotna zahtevam Poljakov.

Sprememba v uredništvu »Narodnih Listov«.

Praga, 9. oktobra. »Pozor« poroča: Dosedanji upravni svet lista »Narodni Listy«, ki je dajal pod vplivom poslancev dr. Tobolka, Maštalka in Fiedlerja listu politično smer, je odložil svoja mesta. Novi upravni svet bo izvoljen dne 15. t. m. List pride v roko smeri dr. Kramařa, Rašina in izvršilnega odbora.

Razna poročila.

»Seedler«.

London, 10. oktobra. (K. u.) »Daily Mail« poroča iz Sidneya: Pomožna križarka »Seedler«, približno 4000 ton, je kot norveška lesna ladja zapustila Nemčijo. Na krovu so bile nakopičene deske in sicer tako, da je na sredi ostal prostor za moštvo. Nek torpedolovec je »Seedlerja« ustavil, pa ga je pustil, ker so bili ladjski papirji v redu. Ko je pomožna križarka priplula v Atlantski ocean, so zmetali les v morje, nakar je križarka pričela z operacijami in potapljala sovražne ladje po načinu »Möwe«.

Egiptovski sultan umrl.

London, 19. (K. u.) Reuter: Egiptovski sultan je včeraj popoldne umrl. »Times« poročajo, da mu bo sledil njegov brat Ahmed Fuad.

Velikanski požar v Dôle.

Bern, 10. oktobra. (K. u.) »Nouveliste de Lyon« poroča iz Dôle (Vzhodne Francije), da je izbruhnil v skladiščih požar, ki se je zelo hitro širil; pospeševal ga je hud vihar. Škoda znaša že zdaj več milijonov frankov. Uničene so vse zaloge moke in veliko živil.

Dr. Krek na zadnji poti v Ljubljano.

Njega ni... V večernem vlaku na Dolensko ni bilo govora o drugem. Sedeli so in govorili skupaj najrazličnejši ljudje. Njihova žalost je razodevala, da je vsem umrl njihov oče...

Zvezde so gledale na ljubki St. Janž, iz oken št. janskega župnišča pa je prihajala luč mrtvaških sveč. Tam zgoraj v prvem nadstropju je počivalo truplo mrtvega Janeza Evangelista.

Na pragu pa je stala njegova žalostna sestra Cilka. Kdo je videl to ljubezen brata in sestre, kakor je bila med njima. Brez take sestre, mi vsi ne bi imeli takega moža, kakor je bil.

V pritličju je bila zbrana domača družina. Vse v žalosti. Stari vpokojeni župnik Jakob Bajec, ki je hodil sem in tja, njegova sestra in župnikova mati, polna skrbi in dela; za njo pa je sedel domači župnik Ludvik Bajec. Ne vem, kaj je bilo temu orjaku v očeh in obrazu... Dotlej in tudi kasneje ni stopil v sobo, kjer je počival njegov mrtvi gost. Ni verjel, da mu ga je smrt vzela izpod gostoljubne strehe...

Domača dekleta so pletla vence. Kar so dobili rož, vse je dal St. Janž mrtvemumu možu, ki je tako ljubil cvetlice.

Na vrhu stopnic prvega nadstropja so odprta vrata. V ozadju sobe klečijo in stojijo ljudje in molijo. Vsa soba v zelenju in zopet rože, rože. Same rože. Na stenah svete podobe, »Madonna della Sedia«, na drugi strani lepa podoba presvetega Srca Jezusovega. Sredi sobe proti cerkvi podoba Matere Božje z Jezusčkom, ki mlo gleda na svojo mrtvega služabnika.

V črnem duhovniškem plašču, s križem v roki in rožnim vencem počiva Janez Evangelist v nizki postelji. Kjer in kakor je počival živ, počiva tudi mrtve. Preprosto in nizko je njegovo ležišče. — Malokdaj sem videl v življenju njegov obraz tako lep. In nič žalosti ni videti v njem. Kakor da bi hotel nekaj neizrečeno veselega povedati. Kakšna naj bi bila Tvoja zadnja beseda, Janez Evangelist? Nihče je ni slišal. Ali ne pravi ta Tvoj veseli obraz: »Ne bojte se! Kmalu pride naš veliki dan...«

In ljudstvo moli za mrtvega. Odhajali so v rano jutro na vlak, pa so prihajali še enkrat po slovo...

St. Janški zvonovi zazvonijo. Ljudstvo prihaja v cerkev k zadušnici. Najprvo sta brala črno sv. mašo vpokojeni g. župnik Bajec in domači g. kaplan Škubic, nato pa sta asistiral župniku Ludviku Bajcu pri slovesni zadušnici. Solnce je sijalo v cerkev, polno ljudstva, otrok in žen. Mož le malo, so na vojski; orglje pa so žalostno pele — mrtvemumu največjemu našemu bojevniku.

Dopoldne so prihajale številne množice ljudstva kropit in želet vočnega pokoja. Akademski kipar Lojze Dolinar je snel mrtvaško masko pokojnika. Na to pa so ravnatelj ljubljanskega mestnega pogrebnege zavoda g. Danijel Šapla, ki je z vso posebno pijeteto in skrbjo prevzel aranžma, položil truplo pokojnikovo v kovinsko rakev.

Solnce je razlilo še enkrat svojo luč na prelepi St. Janž, nato pa začelo toniti. Okoli cerkve se je zbrala ogromna množica v žalnih oblekah in pričakovala krste. Prinesli so jo in postavili pred župnišče. Zavladal je svečan mir; bolest, ki ji ni izraza, je gospodovala po obrazih. Veliko je bilo duhovnih sobratov: trebanjski g. dekan z gg. kaplanoma, državni poslanec župnik Hladnik, župniki in kaplani od Sv. Trojice, Boštanjia, Mokronoga in St. Ruperta, salezijanski duhovniki iz Radne in vojni kurat Erzin. Trebanjski g. dekan je blagoslovil krsto, nato pa je domač mešan pevski zbor zapel: »Človek, glej dognanje svoje«. Občinski odborniki so dvignili krsto in začela se je zadnja pot Janeza Evangelista. Od gostoljubne hiše najprvo proti domu Katoliškega slovenskega izobraževalnega društva, v katerem je še o letošnji veliki noči ranjki sam vprizoril še nenatisnjeni igrokaz »Ob vojski«, od tod pa v cerkev. Duhovni sobratje so molili mrtvaške molitve, globoko je šla ponižna prošnja veličastnega »Libera me, Domine«. Prekrasno so zapela šentjanska domača dekleta pod vodstvom organista Antona Groma »Usliši me, Gospod« in Gregorčičev »Na zadnji poti«.

Vzdignili so sv. križ, visoko ga je nesel nosilec, za križem pa se je začel pomikati spreved iz cerkve skozi vas. V sprevodu je šla najprvo šolska mladina pod vodstvom svojih vzgojiteljev g. nadučitelja Brceta, učiteljice gospe Brcetove in gđc. učiteljice Schweigerjeve in Koščeve. Za šolarji so šli salezijanski gimnazijci iz Radne. Prišli so nato največji ljubljenci in prijatelji ranjkega, slovenski goriški begunci. Že dopoldne so mu prinesli rož, v sprevodu pa so nosili venec rož, v obeh solze, v srcu hvaležno molitev. Za njimi sta prišli obe šentjanski Mar. družbi z zastavo, nato občinski zastop z županom Majcnom in vncem: »Največjemu Slovincu v čast — občina St. Janž.«

Za duhovščino se je na priprostem kmečkem vozu s črnim blagom pokritim in z rožami in zelenjem od domačih deklet prepleteno, vozilo truplo. Mrtvi dr. Krek se je poslavljaj od ljubljene št. janske okolice. Duhovniki in domači pevci so med potjo s petjem molili »Miserere«. Za krsto pa je molilo ljudstvo, med njim narodna inteligenca in ženstvo iz bližnjih krajev.

Okolo 6. ure zvečer je spreved prišel na šentjanski kolodvor na Karmelu. G. dekan je vnovič blagoslovil krsto. St. janski župnik Ludovik Bajec je govoril v slovo.

Predragi doktor! Pred nekoliko tedni si dospel s svojega potovanja iz Dalmacije na Zidan most in hotel si oditi v Ljubljano. A nekaj ti je reklo, rajši grem v šent Janž, v tisti št. Janž, ki si ga tako srčno ljubil. V šentjanž, kateremu si rekel nedavno: »Šentjanška fara, tako si lepa, da bi te vtrgal in kot pušelj djal za klobuk.« Ko si dospel k mei, si rekel: »Ludvik, par dni bom pri Tebi, da se okrepim od dolgega in mučnega potovanja, potem pa grem z novimi močmi zopet na delo za moj narod.«

Smrt je pretrgala Tvoj blagi namen. Ni ti bilo dano, da bi videl udeleževanje Tvoje velike jugoslovanske ideje, za katero si se toliko trudil in žrtvoval. Ti si umrl kot narodni mučenik, a umrla ni Tvoja misel, Tvoja ideja. Živela bo! Tisti, katere si zbiral okrog sebe, katere si ljubil kot ljubim otroke, bodo sledili Tvojim stopinjam in udeleževali — tako vsaj upam — Tvoje velike ideje. Ljubezen, iz katere je bilo Tvoje očetovsko srce, jih bo vezala in združila ves jugoslovanski narod, da se bo uresničila Tvoja srčna želja: Jugoslovan mora biti prost gospod svoje lepe zemlje pod močnim habsburškim žezlom.

Dragi Janez! Kakor niso znali vsi narodi v polni meri ceniti svojih mož, ko so še dovolj ceniti. Trdno sem prepričan, da bodo vsi spoznali, da smo zgubili v Tebi najboljšega moža, katerega je do danes rodila jugosl. mati. Moj Janez, ne morem Te oživet; ne morem Ti pomagati, a tega Te zagotavljam, da boves jugoslovanski narod, za katerega si živel, molil za Tvojo dušo. Mrtve ležiš pred idejo, katero bodo izvedli Tvoji učenci, ki so Te ljubili. Ti pa, ki zveš danes na nas in na vso Jugoslavijo, moli in prosí Vsemogočnega, da se v najkrajšem času uresniči vsi Tvoji cilji, vse Tvoje srčne želje med jugoslovanskim narodom, za katerega si 52 let živel, trideset let neumorno delal, trpel in umrl.

Po govoru župnika Bajca je ljudstvo molilo več očenasev. Krsto so prenesli v navaden tovorni železniški voz. Ljudstvo se je v žalosti začelo razhajati. Stali so pri kolodvoru, na poti so se ustavljali in zrlji nazaj na temen voz, ki je čez noč sprejel mrtvega dr. Kreka. Danes zjutraj ob polu 6. ure je odpeljal vlak krsto iz št. janskega kolodvora. Zdanilo se je, toda bil je oblačen, žalosten dan. Na vožnji proti št. Rupertu sta se na desni strani pokazali dve mavrici. Ko je vlak pripeljal do Trebnjega, sta se obe mavrici zili v prelep obok, pod katerim je vlak pripeljal mrtvega Janeza Evangelista na trebanjski kolodvor. — Čudovit prizor; nebo je rosilo, kakor da je s svojimi solzami rosilo mrtvega bojevnika. Dolenski vlak je sprejel krsto, ki se je z njim pripeljala v Ljubljano okolu polu enajste dopoldne. Dr. Krek je mrtve prispel po slovo v središče svojega življenja in troljenja...

Dneynne novice.

+ Pogreb dr. Kreka. Pogrebni spreved dr. Kreka, ki se vrši v soboto ob 3. uri popoldne, bo vodil presvetli knezoškof dr. Anton B. Jeglič. Spreved se bo razvil izpred škofiškega dvorca in pričel pomikati točno ob 3. popoldne v šentpetersko župno cerkev, kjer bo truplo blagoslovljeno. Nato mimo dr. Krekove vile na pokopališče k Sv. Križu. V imenu naroda se bo poslovil ob odprtem grobu od dr. Kreka njegov ožji tovariš, načelnik Jugoslovanskega kluba dr. Anton Korošec, žalostinke bo pel pevski zbor »Glasbene Matice« pod vodstvom pevovodje

Hubada. Natančnojši spored in razdelitev kondukta javimo jutri. — Mestni župan dr. Tavčar izda jutri poziv ljubljanskim hišnim posestnikom, naj v ulicah, pa katerih se bo pomikal pogreb razobesijo črne zastave. V oklicu bodo te ulice natančno omejene. Svetilke ob teh ulicah bodo zavite v črno. Udeležiti so pogreba tudi šolska mladi.

Minister vitez Žolger časten občan. Rojstna občina Šentovec-Devina je imenovala ministra viteza dr. J. Žolgerja svojim častnim članom.

«Dinastična stranka» na Dunaju. Ta dni se je ustanovila na Dunaju nekaka «dinastična stranka», katere ima namen razvijati povsodi, posebno pa na jugu, ljubljano za močno in složno Avstrijo. Ta stranka bo izdajala brošure v nemškem, italijanskem, hrvaškem in slovenskem jeziku. Izdajala bo tudi svoj tednik.

Koledar K. t. dr. za leto 1918. je bil v celoti razposlan dne 29. septembra vsem p. n. članom, tudi novim, ki so se do tega dne prijavili s plačili. Ako kateri izmed gospodov koledarja še ni prejel, se je moral isti izgubiti med potje.

Na reklamacije glede nerednega prejemanja časopisa odgovarjamo tem potom, da vsako zadevo najskrbneje preiščemo takoj po prejemu (seveda večinoma zelo zapoznelem) in odpravimo nedostatek. Pismeno odgovarjati na reklamacije pa ne kaže, ker bi odgovor prišel v roke naročnika zelo pozno.

«Slovinci in njih dušno pastirstvo». Znani prijatelj naših slovenskih naseljencev v Nemčiji, kaplan Tensundern v Gladbecku, ki se je docela priučil slovenskemu jeziku in skrbno vodi slovenske organizacije v Porenju, je objavil v listu «Münsterisches Pastoral-Blatt», zvezek 9. in 10., spis: «Die Slovenen und ihre pastorale Behandlung». V I. poglavju članka opisuje g. Tensundern prav lepo slovensko zgodovino, hvali značaj slovenskega ljudstva, lepoto slovenske zemlje, slovenske pesmi in veličino slovenskih katoliških organizacij. V II. delu svojega spisa se bavi g. Tensundern z dušnim pastirstvom med Slovenci v Nemčiji in tamšnjimi slovenskimi organizacijami. G. pisatelj hvali Slovence kot globoko verni narod, ki živi tudi v tujini zelo čednostno. S tem zanimivim člankom je seznanil g. Tensundern Slovence tudi med nemškimi katoličani, kateri so bili dosedaj o nas zelo malo poučeni.

Dan vojnih grobov. Od 31. oktobra do 2. novembra se bodo po celi Avstriji priredile zbirke za olepšanje in trajno oskrbovanje vojnih grobov. Častno pokroviteljstvo je prevzel cesar sam.

Nov vojni kurat. Korni vikar v Mariboru č. g. Evgen Lorger je imenovan za vojnega kurata.

Obstrelki je dne 5. t. m. v vasi Murave na Gorenjskem 24 let stari Valentin Kokalj okrajno babico Frančiško Jelovčan, ko je šla za njim, meče, da ji je ukradel denar. S puško, ki jo je bil nabil z nasekanim svincem, jo je ustrelil v glavo ter jo na več krajih občutno ranil.

Umril je na Dunaju glavni urednik lista «Neues Wiener Tagblatt» Viljem Singer, star 70 let. — V Budimpešti je nenadoma umrl znani ogrski politik in bivši predsednik ogrskega državnega zbora Julij pl. Just. Zadela ga je kap.

Umril je v Vnanjih goricah velezaslužni župan obč. Brezovica posestnik g. Ivan Marinko. Blag in časten mu spomin!

Junaško dejanje. Janez Markovič Martinov iz Zg. Tenetič št. 14 trsteniške fare, je pobegnil letošnjó pomlad iz ruskega ujetništva in pred dobrim mesecem prišel nepričakovano domov. Ubej je izvršil z dvema tovarišema Gorenjcem iz okolice Zitomira, kjer je trdo moral delati. Po noči so hodili, podnevu ležali v žitu. Vsak dan je moral jeden za hrano skrbeti. V zadregi so bili pri neki veliki reki, ker so se morali izogibati mostov. Šli so za vodo toliko časa, da so staknili jeden čoln. Jeden ubežnikov, ki je včasih prevažal romarje po blejskem jezeru, je znal dobro veslati; tako so prišli čez reko. A nazadnje je Markovič ostal sam, oba tovariša so Rusi zopet ujeli. Markovič pa je bil štiri mesece na poti, dokler ni prišel k slovenskim vojakom v Karpatih. Bil je bos in tako lačen in strgan, da so se ga vojaki ustrašili. Nosil je še zmeraj obleko, v kateri je bil ujet. Sedaj je Markovič zopet odšel k svojemu polku št. 17.

Notarski službi se je odpovedal notar dr. Herman Wiethaler v Slovenski Bistrici.

Iz seznama izgub št. 612. Poročnik Mi. Klavčič Pavel, 53. pp., 2. s. Trata, 1889, umrl (10. julija 1917); strelce Kavalič Ivan, 2. polk ces. strelcev, Dekani, 1896, umrl (17. julija 1917); strelce Kuder Franc, 26. strel. p., Celje, 1875, umrl (19. julija 1917); inf. Šiško Ivan, 17. pp., Koško, 1898, umrl

(7. julija 1917); inf. Žumer Josip, 87. pp., 3. nad. s., Ptuj, 1892, umrl (17. julija 1917).

Padel je strelce 2. gorskega strelskega polka Anton Šmalc, pri 3. stotniji strojnih pušk, doma iz Radovljice.

Iz vojnega ujetništva se je vrnil kot invalid pešec 47. pešp. Alojzij Knaus.

Primorske novice.

Obolel je veleč. g. katehet Adrijan Brumen v Trstu in se priporoča duhovnim sobratom v molitev.

Od laške granate sta bila ranjena dne 9. septembra, ko sta bežala iz Černi v bližino vas Ravne: Jožef Jabornini, 18 let stari pastir iz Černi št. 77 in Stanislav Mavrič, 10 let stari sin posestnika Jožefa iz Černi št. 36. Prvi je bil ranjen v trebuh, drugi v desno roko.

Na 5000 K globo je tržaško namestništvo obsodilo veletrgovko z zelenjavo in poljskimi pridelki Ano Osti v Trstu, ki je nedavno dobila tri vagone slačkiga zelja, pa ga takoj po nadmaksimalnih cenah prodala drugim trgovcem, ki so blago prodali večinoma vojaštvu, ostanek pa branjevkam, in sicer istotako po prekomernih cenah.

Umril je v Rodiku Katarina Race roj. Duje.

Gospodarske beleške.

Od županstev in župnih svetov naročeni čevlji. Županstva, župni uradi in zavodi, ki so naročili potom deželnega odbora čevlje z lesenimi podplati, naj nekoliko počakajo nanje, ker jih pri trenutnih prometnih razmerah ni mogoče razpošiljati.

Štetje živine v ljubljanski okolici. Iz D. M. v Polju 6. oktobra. Ravnokar se je dovršilo v tukajšnji občini štetje živine drobnice in prašičev. Pred 6 meseci se je tudi štel, pokazala se je sledeča razlika. Mlade živine je bilo pred 6 meseci 230 glav, sedaj jo še 61. Bikov je bilo 37, sedaj 15. Telic 176, sedaj 89. Krav je bilo 536, sedaj 478. Volov je bilo 147, sedaj 80. Prašičev pod 3 meseci je bilo 233, sedaj jih je 166. Nad 3 mesece starih je bilo 123, sedaj jih je 125. Ovac je bilo 32, sedaj 23. Koz je bilo 27, sedaj jih je 24 glav. Iz tega se razvidi, koliko smo v kratkem času nazadovali.

Prepoved za nakup in izvoz istrskega vina. Prejeli smo: Daje se na občno znanje, da je brez prejšnjega dovoljenja vinskega urada za Istro prepovedano kupovanje vina (starega in novega) kakor tudi izvoz vina iz Istre. Dovoljen je samo izvoz do enega litra. Dopustila za nakup in izvoz vina se izdajajo pri vinskem uradu v Trstu (sedaj pri namestništvu) proti plačilu zneska K 2.— za režijske stroške, za vsak hektoliter in za vsak odlomek hektolitra. Oproščene so množine do 6 litrov. Prestopki se kaznujejo z globo do 10.000 kron ali z zaporom do 6 mesecev, eventualno tudi z zaplenbo blaga. — Od vinskega urada za Istro, Trst, dne 9. oktobra 1917. Predsednik: Lasciac.

Zaplenba klavnih prašičev na Kranjskem. Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani piše: Z ukazom c. kr. dež. predsednika z 30. sept. 1917 so bili dejani vsi klavni prašiči na Kranjskem pod zaporom ter je prepovedano vsakomur, kdor ima klavne prašiče, jih oddajati ali doma klati v množini, ki presega domačo porabo rejca. Vsako število klavnih prašičev na Kranjskem, kolikor presega domačo porabo rejca, kateremu se bo pustilo 30 do 35 kg žive teže prašičev za odrasle osebo ter 15 kg žive teže za otroke pod 14 letom, so zaplenjeni v prid »Kranjsk. dež. mestu za vnovč. živine« ter jih bo moral vsak rejec oddati »Dež. mestu« ozir. za dotično občino določenemu zaupniku »Kranj. dež. mesta«. Za težo, ki ostane rejcu za lastno preskrbo je smatrati težo zakola, torej ob času, ko bo rejec prašiča zaklal, ne že sedanjó težo. Vsi prašiči na Kranjskem se bodo popisali po županstvih in zaupnikih »Kranj. dež. mesta« od svinjaka do svinjaka ter bo župan ozir. zaupnik povsod določil, koliko prašičev, upoštevaje lastno preskrbo rejca in njegove družine, ima vsak rejec oddati »Kranjsk. dež. mestu«. Ta popis se bo izvršil po celi deželi do 15. oktobra t. l. Rejci bodo morali oddati potem najkasneje do konca meseca marca 1918 prašiče določene za »Kr. dež. mesto«. Ako bi kak rejec tudi klavne prašiče, ki bi se pustili za lastno preskrbo, hotel prodati, jih ne sme oddati drugemu kot »Kranj. dež. mestu« ozir. njega zaupniku. Kdor bi klavnih prašičev, ki bi jih imel oddati »Kranj. dež. mestu« vsled svoje krivde ne mogel oddati pravočasno (n. pr. da jih je sam klal, prodal itd.) bo kaznovan vsled pregreška pred sodnim dvorom i. inštanče z strogim zaporom od 2 mesecev do 1 leta event. tudi še z denarno globo do 100.000 K. Kdor bi pa ravnal proti zapori klavnih prašičev, kaznjiv je z globo do 5000 K ozir. 10.000 K in zaporom od 3 do 6 mesecev. Plemenski prašiči niso zaplenjeni ter se bodo rejcem pustili, seveda

v kolikor bodo v resnici plemenski. Zaplenjene klavne prašiče bo smel vsak rejec začasno še obdržati ter jih rediti toliko časa, dokler se mu bo zdelo primerno. Čas, ko jih bo oddal, mora pa 8 dni pred oddajo naznaniti sam zaupniku »Deželnega mesta«, ki je postavljen za dotično občino. Na vsak način pa se morajo oddati do konca marca prih. leta »Dež. mestu«. Prašiči, ki jih je rejec do popisa prašičev že v letošnji seziji zaklal za lastno porabo, štejejo se v težo, ki je določena za lastno preskrbo rejca in njegove družine. Vsak rejec bo naknadno dobil tudi še od okr. glavarstva potom županstva poziv, v katerem se mu bo naročilo gotovo število zaplenjenih klavnih prašičev oddati »Dež. mestu« ozir. njegovev zaupniku.

Promet z vinom in sadjem na štajerskem prost. Tako naznanja štajerski namestnik. Gostilničarjem in drugim, ki prodajajo ali nakupujejo vino in sadjevee, ni treba imeti nikakih nakupovalnih izkaznic.

Za 2000 K podplatov so zaplenili trgovcu Perger v Dobovi.

Ljubljanske novice.

Ij Dr. Krek na mrtvaškem odru. Dr. Krek leži na mrtvaškem odru v črnodrapirani dvorani knezoškofijske palače v II. nadstropju. Krsta je zaprta. Pred vhodom v dvorano gorita na visokih podstavkih dve svetilki, ob krsti dve vrsti sveč — kandlabri in zelenje. Na stotine ljudstva hodi kropit mrtvega voditelja. Prve vence, ki jih je dobil mrtvi dr. Krek v St. Janžu, so pripeljali v Ljubljano, venec obč. odbora šentjanskega, venec goriških begunk z belimi trakovi, na katerih so pripete pestrobodne cvetke. Omenjamo še, da je bila krsta dr. Kreka na poti v Ljubljano ovita vsa v rožne girlande, katere so lepo splela šentjanska dekleta.

Ij žalna izjava kluba občinskih svetovalcev S. L. S. Včeraj zvečer se je zbral klub občinskih svetovalcev S. L. S. k seji, katero je otvoril načelnik kluba občinski svetovalec Ivan Krekar z nagovorom, v katerem se je v toplih besedah spominjal dr. Jan. Ev. Kreka. Rekel je: Smrt dr. Jan. Ev. Kreka je pretresla vsakega somišljenika S. L. S., ves narod. Ni ga več moža, ki nam je tolikokrat predaval v Ljubljani, ki je s svojim delom oživljal. Agitiral smo z njim, z njim se borili, marsikaj smo se od njega naučili. Veliko je storil za našo ožjo domovino, sploh za vse slovenstvo. Nepozaben nam bo dan, ko je bil izvoljen 1. 1897. v peti kuriji v državni zbor in ko je v Ljubljani dobil večino. Pri svojem delu ni skrbel samo za en stan, skrbel je tudi za delavce in obrtnike. Sedaj se je ločil od nas. Naj v miru počiva! Njegove misli bodo večno živele. — Člani kluba so v znak globoke žalosti svoje poslušali govor klubovega načelnika. Klub je sklenil, da se korporativno udeleži pogreba, da položi na krsto svojega prvoboritelja venec s trakoma v narodnih in mestnih barvah ter z napisom: »Prijatelju ljudstva — Klub občinskih svetovalcev S. L. S.« Obenem daruje klub patronatu Vincencijeve družbe 100 K za reveže oziroma sirote, časteč tako pokojnikov spomin.

Ij pogrebu dr. Kreka naj se zbere članice kat. družva za delavke v soboto ob trizetrt na 3 pop. ob društveni zastavi med stolnice in župniščem. Društvena sv. maša za dr. Krekom bo v soboto ob pol 7. v stolnici.

Ij Mesto venca na krsto dr. J. Ev. Kreka so darovali gospodje uradniki »Vojnega žitnega zavoda« za oslepele vojake potom »Slovenca« znesek 325 kron. Bog plačaj!

Ij Umril je v deželni bolnišnici 8. t. m. Ela Levart, žena poštnega sluga, v starosti 22 let, stanujoča na Franc Jožefovi cesti. Mož je sočasno sprevednik pri neki vojni pošti. Dve siroti sta doma ostali brez matere.

Brez prejemnic ni blaga! Gremij trgovcev naznanja svojim članom, da je c. kr. deželna vlada preklicala včerajšnjo izjavo gremija v uradnem listu ter opozarja konsumente, da si brez prejemnic ne morejo preskrbeti blaga ter da taiste v najnujnejših slučajih dobe pri deželni poslovalnici za preskrbo prebivalstva z blagom, obleko in perilom v Ljubljani, Šolski drevored štev. 2 ob delavnih od 10. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.

Ij Krušne komisije bodo uradovale jutri v petek, dne 12. oktobra, od 8. do 1. ure popoldne. Izdajale se bodo izkaznice za kruh in masčobo.

Ij Zelje. Mestna aprovizacija bo oddajala v petek, dne 12. t. m. dopoldne v cerkvi sv. Jožefa na rumene izkaznice C št. 1 do 600 kisto zelje. Od 8. do 9. ure pridejo na vrsto štev. 1 do 200, od 9. do 10. ure štev. 201 do 400, od 10. do 11. ure štev. 401 do 600. Vsaka oseba dobi 1 kilogram, vzame pa lahko tudi manj. Kilogram stane 80 vinarjev.

Ij Sveče. C. kr. deželna vlada za Kranjsko je izdala naredbo glede uporabe in prometa s svečami. Sveče bode prodajala na drobno mestna aprovizacija, ki se bode posebno ozirala na lastnike hlevov, skladišč, na voznike, podnajemnike skupnih stanovanj, kakor tudi take, kjer so bolniki in majhni otroci. Ker bode prodaja sveč omejena le za najnujnejše potrebe, bode treba z razsvetljavo s svečami kar mogoče štediti. Kedaj in kako se bodo sveče dobivale, bode pravočasno naznanjeno v tukajšnjih dnevnikih. Pripominja se, da bode aprovizacija s svečami skrbela le za mestno prebivalstvo.

Ij Čebula za I. in II. okraj. Mestna aprovizacija bo oddajala v petek, dne 12. t. m. iz svojega skladišča na Dunajski cesti strankam I. in II. okraja čebulo na izkaznice za krompir. Določen je tale red: I. okraj: od 8 do 9 dopoldne št. 1 do 320, od 9 do 10 št. 321 do 640, od 10 do 11 št. 641 do konca. — II. okraj: od 2 do 3 popoldne št. 1 do 400, 3 do 4 št. 401 do 800, od 4 do 5 št. 801 do konca. Vsaka oseba dobi 1 kg čebule. Kilogram stane K 1.80.

Ij Oddaja krompirja za deveti okraj. Stranke devetega okraja prejmejo krompir v soboto, dne 13. oktobra, dopoldne v skladišču pri Mühleisnu na Dunajski cesti. Od 8 do 9 pridejo na vrsto št. 1 do 200, od 9 do 10 št. 201 do konca. Vsaka oseba dobi 3 kg. Kilogram stane 30 vin.

Ij Oddaja špeha. Mestna aprovizacija bo oddajala v petek, dne 12. t. m. popoldne na Poljanski cesti štev. 15, strankam petega okraja na nova nakazila za mast, špeh. Na vrsto pridejo le štev. 1 do 500 in sicer: od 1. do 2. ure štev. 1 do 200, od 2. do 3. ure štev. 201 do 400, od 3. do 4. ure štev. 401 do 500. Vsaka oseba dobi en četrt kilograma, kilogram stane K 8.80. Poleg novih nakazil za mast je treba imeti s seboj tudi mesečne masčobne izkaznice.

Ij Dotična oseba, ki je pomotoma vzela danes zjutraj v trgovini Leskovec na Jurčičevem trgu ženski dežnik, je naprošena, naj istega oda takoj v Florijansko ulico v trgovino Erbežnik.

Ij Izgubila se je včeraj zvečer iz stolne cerkve čez jubilejni most, Wolfova ulica, Tržaška cesta do cesarskega vrta ženska srebrna zapestna ura. Najditelj naj jo odda proti nagradi g. Mar. Pepelnak, Zvonarska ulica 9.

Listnica uredništva.

M. Š.: Dopisa, katerega omenjate, nismo prejeli. — Mayerhofer: Pozdrav, Oddal. Več pismeno, kadar mogoče.

Kupi se vsaka, tudi najmanjša množina, dobro posušenih

olupkov hrušek in jabolk vsako posebej, po 2 K in dobro posušene prešene hruške in jabolke po 80 vln. kg. Ponudbe in pošiljatev se prosijo na trdnico Franc Kos v Ljubljani.

Kupim hišo

(vilo) z vrtom v mestu ali v neposredni okolici. Ponudbe se prosijo na upravo lista pod šifro »Vila 2590«.

Suho, dobro dozorelo

seme solnčnih rož

kupi Mat. Dežman, Ljubljana, Kopitarjeva ul. 8.

500 do 700 kilogramov

suhih hrušk in jabolčnih krhljev

prooursino blago kupi Kranjsko deželno mesto za vnovčevanje živine v Ljubljani.

Knjigovodja ali knjigovodkinja

z večletno prakso, zanesljiva in samostojna moč, **se sprejme takoj**. Ponudbe pod »Knjigovodja« 2566 na upravo „Slovenca“.

Prazne vreče

vsake vrste, **suhe gobe**, kumno, janež in druga semena kupuje vedno in v vsaki množini in plačuje po najvišjih dnevnih cenah firma:

J. KUŠLAN, KRANJ, Gorenjsko.

Kostanjev, hrastov in bukov les

kupi vsako množino franko vagon

Strojilna tovarna SAMSA & Co v Ljubljani.

Vpoštevajo se le pisane ponudbe z ravodbo cen.

136

Kartonažni delavec

dobi takoj službo proti dobri plači, eventualno dobi isti celo hrano in plačo pri trdki
F. ŠTERN, industrija cvetlic, Zagreb, Illica 17.
2600

Fotografski učenec

zmožen slovenskega in nemškega jezika se sprejme takoj pri fotografskem zavodu **F. GABIZZ, nasl. Müllerja, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6.**
2550

Jožef Jug

pleskarski in likarski mojster

Ljubljana, Rimska cesta 16

se priporoča cenj. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela. Solidna in točna postrežba. Jamčim, da delam samo s pristnim firnežem

Naprodaj so radi pomanjkanja krme **3** **težke kobilice** in 3 molzne **krave**

Naslov: **ADOLF ZABJEK, Poljanska c. 55, Ljubljana.**

Katoliško društvo za delavke žaluje ob odprtem grobu svojega ustanovitelja

dr. JANEZ Ev. KREKA

Hvaležen spomin na njega bo vedno živel v naših vrstah. Društvena sv. maša za pokojnega ustanovitelja se bo brala v soboto ob pol 7 uri zjutraj v stolni cerkvi.

Kati Bahar.

Janko Cegnar.

V imenu **Jugoslovanskega kluba** sporočam domovini prežalostno vest, da je umrl dne 8. t. m. naš tovariš in vodnik, gospod

dr. Janez Ev. Krek

državni in deželni poslanec itd., itd.

Pogreba se udeležimo v soboto 13. t. m. ob 3. uri popoldne v Ljubljani.

Za narod je živel, trpel in umrl.

Z neumornim delom za narod in njegove vzore počastimo njegov spomin!

Na Dunaju, dne 10. oktobra 1917.

Dr. Anton Korošec

predsednik.

Brez posebnega obvestila.

Potrjeni neizmerni žalosti naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretresujočo vest, da je naša iskrenoljubljena soproga, oziroma mati, tašča in stara mati, gospa

AGNEZA VRANKAR

prodajalka sadja

včeraj ob 9. uri zvečer, po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, bogu vdano preminula.

Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v petek dne 12. oktobra t. l. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti sv. Petra nasip št. 13. na pokopališče k Sv. Križu. Sv. maše zadušnice se bodo darovale v več cerkvah.

V Ljubljani, dne 11. oktobra 1917.

Pavel Vrankar
soproga

Pavel Vrankar
sin

Marija Vrankar
roj. Polanjsko sinaha

Silva in Pavel Vrankar
vnuka

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Delavci in delavke »Gospodarske Zveze«
žalujejo in plakajo nad smrtjo predsednika
»Gospodarske Zveze«.

dr. JANEZA Ev. KREKA

Bil nam je dober, ljudomil, ljubezniv, skrben oče in gospodar.

Svetila Ti večna luč!

Sorodnikom in znancem naznanjam žalostno vest, da je Bog poklical
2. oktobra zjutraj ob pol 7. uri v boljše življenje mojo predrago mater

Marijo Kramar

v visoki starosti 80 let po kratki mučni bolezni, prevideno s sv. zakramenti
za umirajoče. Pogreb je bil 4. oktobra ob 10. uri dopoldne.
Blago pokojnico priporočam v pobožno molitev.

Ribno pri Bledu, 5. oktobra 1917.

Janez Kramar
župnik.

Velika žalost je zadela naša srca dne 9. t. m.,
ko smo začuli o smrti našega blagodatelja

dr. Jan. Ev. Kreka

R. v. u. pri »Gospodarski Zvezi:

Isak Sklowsky, Prokop Zaherzong,
Konstantin Dubzor, Rafael Gernstadt.

Vsem goriškim pribežnikom naznanjamo prežalostno vest,
da je dne 8. oktobra t. l. preminul

dr. Janez Ev. Krek

predsednik „Posredovalnice za goriške begunce“

največji dobrotnik in skrbni oče goriških beguncev. Njegovo zlato srce, neumorna skrb za vse brate, katere je vojna pregnala z rodne grude, izklesala sta si večni spomenik v hvaležnih srcih goriških Slovencev.

Bog plačaj njegovi blagi duši vse Goričanom izkazane dobrote!

Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani,
Dunajska cesta 38/I.

Usojam si javiti slavn. občinstvu, da mi je Kovinska centrala d. dr. za armadne dobave poverila poleg zastopstva za nakup **kovinskih predmetov** tudi

edino zastopstvo za Kranjsko

za nakup starih kovin

po oblastveno določenih cenah.

Opozarjam, da **drugo** nakupovalnice za nakup kovinskih predmetov na **Kranjskem nimajo** pravice do nakupa starih kovin.

Edino zastopstvo na Kranjskem za nakup starih kovin in kovinskih predmetov:

Fr. Stupica v Ljubljani

trgovina z železnino na Marije Terezije cesti št. 1.

Vsakega državljana sveta dolžnost je, oddati predmete iz kovine v prid državi!

2368

Kuhanica in dekla

z dežele se takoj sprejmeta k boljši hiši blizu Ljubljane. Plača po dogovoru. Ponudbe na upravnništvo pod št. 2585.

V bližini cerkve Srca Jezusovega, **13**te službenka za shrambo svojih stvari malo, cenejšo

podstrešno sobico

v najem. Ponudbe na upravnništvo »Slovenca« pod šifro »Shramba«. 2562

Večja množina

gnoja

je oddati v zameno za poljske pridelke. Vprašanja na: Veletrgovino z železnino

Fr. Stupica v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 1.

Cunje,

kupuje: E. Kotzbek, Kranj.

suknene odrezke stare in nove, kakor vse vrste bombažastih in volnenih cunj, zaključevino, odeje, vrvi itd. v vsaki množini in po najvišji ceni

2388

Glasovirje,
planine
harmonije in
orhestrijone

S. Kmetetz
Ljubljana,
Kolodvorska ulica 26.

124